

1 Obstoje posebnega postopka v sporih majhne vrednosti

V Latviji so 15. januarja 2018 začele veljati spremembe zakona o civilnem postopku, pri čemer je bilo besedilo „spori majhne vrednosti“ nadomeščeno z besedilom „zadeve, ki se obravnavajo po poenostavljenem postopku“.

Sodnik začne poenostavljeni postopek na podlagi pisne vloge, če glavnic ali – v primeru zahtevka za izterjavo preživnine – skupni znesek plačil na dan vložitve zahtevka ne presega 2 500 EUR. V primeru zahtevkov za izterjavo preživnine se skupni znesek plačil nanaša na vsakega otroka posebej (člen 25019 (2) zakona o civilnem postopku).

Poenostavljeni postopek urejata poglavje 303, členi 25018 do 25027A, in poglavje 541, členi 4401 do 44012 zakona o civilnem postopku.

1.1 Področje uporabe postopka, mejna vrednost

Poenostavljeni postopek se uporablja samo, kadar se zahtevki nanašajo na izterjavo denarja ali preživnine (člen 35(1)(1) in (3) zakona o civilnem postopku). Nacionalne zakonodajne določbe, ki urejajo poenostavljeni postopek, se ne uporabljajo za postopkovna pravila v zvezi z zahtevki, vloženi v okviru poenostavljenega postopka, iz Uredbe (ES) št. 861/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, pri čemer so izjema postopki pritožbe zoper odločbe prvostopenjskega sodišča.

Za vlogo se plača državna taksa (*valsts nodeva*) (člen 34(1)(1) zakona o civilnem postopku), ki znaša:

- 15 % zahtevanega zneska, vendar najmanj 70 EUR, v primeru zahtevanega zneska v višini do 2 134 EUR,
- 320 EUR in dodatne 4 % vrednosti, za katero zahtevani znesek presega 2 134 EUR, v primeru zahtevanega zneska v višini od 2 135 EUR do 7 114 EUR.

Državna taksa se ne plača v primeru zahtevkov za izterjavo preživnine za otroka ali starša.

1.2 Uporaba postopka

Pri obravnavi zadev po poenostavljenem postopku sodišče izvaja splošne sodne postopke ob upoštevanju izjem v civilnem postopku, ki se uporabljajo za zadeve, obravnavane po poenostavljenem postopku. Sodnik začne poenostavljeni postopek na podlagi pisne vloge.

Sodnik vloge za začetek poenostavljenega postopka ne obravnava, če vloga ni pripravljena v skladu z vzorcem, ki ga je odobril kabinet ministrov.

Če sodnik sprejme obrazloženo odločbo, da vloge ne bo obravnaval, odločbo pošlje tožniku in določi rok za odpravo pomanjkljivosti. Ta rok ne sme biti krajši od 20 dni od dneva, ko je bila odločba poslana. Zoper sodnikovo odločbo se je mogoče pritožiti v desetih dneh od datuma izdaje sodbe ali v 15 dneh od datuma vročitve sodbe, če ima posameznik stalno prebivališče zunaj Latvije.

1.3 Obrazci

Vlogo v zvezi z zahtevkom in pripombe toženca je treba pripraviti v skladu z obrazci iz prilog k uredbi kabineta ministrov (*Ministru kabinets*) št. 305 z dne 29. maja 2018 o obrazcih, ki se uporabljajo v poenostavljenem postopku. Priloge k navedeni uredbi kabineta ministrov vključujejo naslednje obrazce:

- vlogo za začetek poenostavljenega postopka za izterjavo denarja (Priloga 1);
- vlogo za začetek poenostavljenega postopka za izterjavo preživnine (Priloga 2);
- izjavo v zvezi s poenostavljenim postopkom za izterjavo denarja (Priloga 3);
- izjavo v zvezi z vlogo za začetek poenostavljenega postopka za izterjavo preživnine (Priloga 4).

Poleg podatkov o tožniku in tožencu je treba v obrazec zahtevka, vložene v okviru poenostavljenega postopka, vključiti tudi naslednje informacije:

ime okrožnega ali mestnega sodišča (*rajona (pilsētas) tiesa*), pri katerem je vložena tožba: če se stranki nista pogodbeno dogovorili, da bosta spore reševali pred sodiščem v drugem kraju, je treba zahtevek zoper fizično osebo vložiti pri sodišču v kraju, kjer ima ta oseba prijavljeno stalno prebivališče, v primeru pravne osebe pa v kraju, kjer ima ta oseba sedež (če je zahtevek povezan z dejavnostmi podružnice ali zastopstva pravne osebe, se lahko vložijo tudi v kraju podružnice ali zastopstva).

Informacije o tem, katero sodišče je pristojno in ga je zato treba navesti na obrazcu, so na voljo na spletnem portalu <https://www.tiesas.lv/> v razdelku *Tiesas* (sodišča), *Tiesu darbības teritorijas* (krajevna pristojnost sodišč);

zastopnika tožnika, če tožnik želi, da njegove interese na sodišču zastopa druga oseba. Da bi lahko druga oseba nastopala kot zastopnik na sodišču, je treba sestaviti pooblastilo za zastopanje (*pilnvara*), ki ga overi notar, in ga navesti v stolpcu, v katerem se navede podlaga za zastopanje. Če stranko zastopa odvetnik (*zvērināts advokāts*), je treba zastopanje potrditi z dogovorom o zastopanju med stranko in odvetnikom s predplačilom honorarja (*orderis*), če pa odvetnik nastopa v imenu stranke, je treba to potrditi s pooblastilom za zastopanje (ki ga v tem primeru ni treba overiti pri notariju);

predmet zahtevka: na obrazcu je treba navesti sporne pravice in pravna razmerja med tožnikom in tožencem, katerih obstoj ali neobstoj naj bi sodišče potrdilo in tako zaščitilo tožnikove pravice ali interese, zaščitene z zakonom;

metodo za izračun zahtevanega zneska: na obrazcu zahtevka, vložene v okviru poenostavljenega postopka, je treba navesti glavnico, tj. višino dolga brez obresti in pogodbenih kazni, znesek morebitnih pogodbenih kazni, morebitne pogodbeno ali zakonsko določene obresti in vsoto vseh teh zneskov; dejstva, na katera tožnik opira svoj zahtevek, in dokaze v podporo tem dejstvom, posebne določbe zakona, na katerih temelji zahtevek, in ukrep, katerega sprejetje tožnik predlaga sodišču;

tožbo mora podpisati tožnik ali njegov zastopnik ali oba, če tako zahteva sodišče. Tožbi je treba priložiti listine, iz katerih je razvidno, da so bili izvedeni vsi postopki v zvezi s predhodno izvensodno preiskavo zadeve, ki se zahtevajo z zakonom, in ki utemeljujejo dejstva, na katerih temelji zahtevek.

1.4 Pomoč

Zakon o civilnem postopku ne vsebuje posebnih določb o brezplačni pravni pomoči v zadevah, obravnavanih po poenostavljenem postopku. Oseba ima lahko v zadevi, obravnavani po poenostavljenem postopku, zastopnika.

Če tožnik želi, da njegove interese na sodišču zastopa druga oseba, in tožbo vložijo zastopnik, mora tožba vsebovati zastopnikovo ime, priimek, osebno identifikacijsko številko in naslov za korespondenco s sodiščem, če je zastopnik pravna oseba, pa njeno ime, številko vpisa v register in sedež. Zastopnik v civilnem postopku je lahko vsaka fizična oseba, ki je dopolnila 18 let, za katero ni odrejeno skrbništvo in za katero ne velja nobena od omejitev iz člena 84 zakona o civilnem postopku. Če kot zastopnik na sodišču nastopa druga oseba, je treba sestaviti notarsko overjeno pooblastilo za zastopanje. Tožnik lahko zastopnika določi z ustno vlogo na sodišču, kar je treba zabeležiti v zapisnik obravnave. Zastopnik pravne osebe mora imeti pisno pooblastilo za zastopanje (ki ga ni treba overiti) ali listine, ki potrjujejo, da je oseba uradnik, ki ima pravico do zastopanja pravne osebe brez posebnega pooblastila. Če stranko

zastopa odvetnik (*zvērināts advokāts*), je treba zastopanje potrditi z dogovorom o zastopanju med stranko in odvetnikom s predplačilom honorarja (*orderis*), če pa odvetnik nastopa v imenu stranke, je treba to potrditi s pooblastilom za zastopanje (ki ga v tam primeru ni treba overiti pri notarju). Če ima oseba zastopnika, potrebne listine pri sodišču vloži in podpiše zastopnik, ki deluje v imenu osebe v skladu s pooblastilom za zastopanje.

1.5 Pravila o pridobivanju dokazov

Za pridobivanje dokazov se uporabljajo splošne določbe zakona o civilnem postopku. Dokazi v zadevah, ki se obravnavajo po poenostavljenem postopku, so torej lahko pripombe strank ali tretjih oseb, izjave prič, pisni dokazi in izvedenska mnenja.

1.6 Pisni postopek

Sodnik začne poenostavljeni postopek na podlagi pisne vloge. Tožniku se pošljeta kopija vloge in obrazec za pripombe. Tožnik mora svoje pripombe predložiti v 30 dneh od dneva, ko mu je bila vloga poslana. Glede na okoliščine in naravo zadeve se lahko tožencu pošljejo tudi listine, priložene vlogi. Sodišče toženca tudi obvesti, da se sodba v zadevi izreče tudi, če toženec ne predloži pripomb, in da lahko zahteva obravnavo zadeve na sodišču.

Ko sodišče pošlje dokumente strankam, jim pojasni njihove procesne pravice, jih seznanj s sestavo sodišča, ki bo obravnavalo zadevo, in pojasni, kako lahko stranka predlaga izločitev sodnika. Z zakonom o civilnem postopku so strankam podeljene procesne pravice v zvezi s pripravo zadeve za obravnavo, ki jih lahko uveljavijo najpozneje sedem dni pred datumom obravnave zadeve.

Toženec lahko svoje pripombe predloži z uporabo predloge, ki jo je odobril kabinet ministrov. Predloga je eden od obrazcev iz prilog k uredbi kabineta ministrov št. 305 z dne 29. maja 2018 o obrazcih, ki se uporabljajo v poenostavljenem postopku. Toženec mora v svojih pripombah navesti naslednje informacije:

ime sodišča, ki so mu pripombe predložene;

ime, priimek, osebno identifikacijsko številko in prijavljeno stalno prebivališče tožnika, če tega ni, pa njegovo dejansko prebivališče, oziroma v primeru pravne osebe njeno ime, številko vpisa v register in sedež;

svoje ime, priimek, osebno identifikacijsko številko in prijavljeno stalno prebivališče ter dodaten naslov, ki ga je prijavil, če tega ni, pa dejansko prebivališče; v primeru, da je pravna oseba, svoje ime, številko vpisa v register in sedež. Toženec lahko navede tudi drug naslov za korespondenco s sodiščem;

številko zadeve in predmet zahtevka;

podatek o tem, ali v celoti ali delno priznava zahtevek;

svoje ugovore zoper zahtevek ter razloge in zakonodajne akte, na katerih temeljijo;

dokaze, ki podpirajo njegove ugovore zoper zahtevek;

zahteve za razkritje dokazov;

podatek o tem, ali želi povračilo sodnih stroškov;

podatek o tem, ali želi povračilo stroškov, povezanih z vodenjem zadeve, pri čemer mora navesti znesek in priložiti listine, ki utemeljujejo zadevni znesek;

podatek o tem, ali zahteva obravnavo zadeve na sodišču;

druge okoliščine, ki so po njegovem mnenju pomembne za obravnavo zadeve;

morebitne druge zahteve;

seznam listin, priloženih pripombam;

datum in kraj sestave pripomb.

Toženec lahko v 30 dneh od dneva, ko mu je poslana tožba, vloži nasprotno tožbo, če:

je mogoč pobot terjatev iz prvotne in nasprotne tožbe;

bi dopustitev nasprotne tožbe sodišču preprečila ugoditev vsem zahtevkom v prvotni tožbi ali njihovem delu;

sta nasprotna tožba in prvotna tožba medsebojno povezani ter se lahko zadeva reši hitreje in pravilneje, če se obravnavata skupaj. Zadeva se obravnava v skladu s postopkom za zahtevke, vložene v okviru poenostavljenega postopka, če se tudi nasprotna tožba nanaša na zahtevek, vložen v okviru poenostavljenega postopka, kar pomeni, da ne presega zgornje dopustne meje in je ustrezno sestavljen.

Če znesek, ki se zahteva v nasprotni tožbi, presega zgornjo mejo za zahtevke, vložene v okviru poenostavljenega postopka, ali se nasprotna tožba ne nanaša na izterjavo denarja ali preživitve, sodišče zadevo obravnava v skladu z rednim sodnim postopkom.

Če stranki ne zahtevata sodne obravnave zadeve in po mnenju sodišča obravnava ni potrebna, se zadeva, obravnavana po poenostavljenem postopku, obravnava pisno, pri čemer sta stranki pravočasno obveščeni o datumu, ko bo skrajšana sodba na voljo v spletnem sistemu. Šteje se, da je datum objave skrajšane sodbe v spletnem sistemu datum, ko je sodba sestavljena. Sodišče zadevo preuči na obravnavi v skladu z rednim sodnim postopkom, če ena od strank predloži utemeljeno zahtevo in če je po mnenju sodišča obravnava potrebna. Sodišče lahko zadevo obravnava na obravnavi tudi na lastno pobudo.

Če prebivališče osebe ali kraj, kjer se oseba zadržuje, ni v Latviji in je njen naslov znan, se sodne listine dostavijo in vročijo v skladu z mednarodno zakonodajo, ki je za Latvijo zavezujoča, ali v skladu z zakonodajo Evropske unije, vključno z Uredbo (EU) 2020/1784 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2020 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah.

1.7 Vsebina sodbe

V zadevah, ki se obravnavajo po poenostavljenem postopku, sodišče sestavi skrajšano sodbo. Skrajšana sodba se sestavi v skladu s splošnimi zahtevami glede vsebine sodb (člen 193 zakona o civilnem postopku), pri čemer so v opisnem delu navedeni le predmet zahtevka, zakoni in predpisi, na katere se sklicuje stranka in na katerih temelji zahtevek, ter obrazložitev sodbe zgoj na podlagi zakonodaje, na katero se je sodišče oprlo.

Sodišče v zadevi, obravnavani po poenostavljenem postopku, sestavi celotno sodbo (v skladu s splošnimi zahtevami glede vsebine sodb), če stranka predloži pisno zahtevo za sestavo sodbe. Zahtevo je treba sodišču predložiti v desetih dneh od datuma razglasitve skrajšane sodbe (datuma objave skrajšane sodbe v spletnem sistemu). Sodišče lahko celotno sodbo sestavi tudi na lastno pobudo. Sodišče mora celotno sodbo sestaviti v 20 dneh po preteku roka za vložitev zahtevka za sestavo sodbe. Šteje se, da je datum objave celotne sodbe v spletnem sistemu datum njene sestave.

1.8 Povračilo stroškov

Za zadeve, ki se obravnavajo po poenostavljenem postopku, se uporabljajo splošna pravila glede plačila sodnih stroškov.

Ob izdaji sodbe sodišče neuspeli stranki naloži plačilo vseh sodnih stroškov stranke, ki je uspela (državna taksa in stroški postopka). Če je tožbi ugodeno le delno, se tožencu naloži plačilo sodnih stroškov tožnika sorazmerno z zahtevki, ki jim je bilo ugodeno, tožnik pa mora plačati sodne stroške toženca sorazmerno z zahtevki, ki so bili zavrnjeni. Če tožnik odstopi od tožbe, mora povrniti sodne stroške, ki jih je imel toženec. V tem primeru toženec ne povrne sodnih stroškov, ki jih je imel tožnik. Če tožnik tožbo umakne, ker toženec po vložitvi tožbe prostovoljno ugodi zahtevku, lahko sodišče na zahtevo tožnika tožencu naloži plačilo tožnikovih sodnih stroškov.

Prav tako sodišče na zahtevo toženca tožniku naloži plačilo toženčevih sodnih stroškov, če se odloči, da tožbe ne bo obravnavalo.

Če je tožnik oproščen sodnih stroškov, se lahko tožencu odredi plačilo sodnih stroškov državi sorazmerno z delom tožbe, ki mu je bilo ugodeno.

Za podredni zahtevek je treba plačati varščino v višini 70 EUR. Če sodišče v celoti ali delno razveljavi ali spremeni izpodbijano sodbo, se varščina vrne. Če je pritožba zavrnjena, se varščina ne vrne.

1.9 Možnost pritožbe

Pritožba (*apelācija*) zoper sodbo sodišča prve stopnje se lahko vložijo, če je:

sodišče napačno uporabilo ali razlagalo pravilo materialnega prava, kar je privedlo do napačne odločitve v zadevi;

sodišče kršilo pravilo procesnega prava, kar je privedlo do napačne odločitve v zadevi;

sodišče nepravilno ugotovilo dejansko stanje ali napačno presodilo dokaze ali zagotovilo nepravilno pravno presojo okoliščin zadeve, kar je privedlo do napačne odločitve v zadevi.

Če je bilo v zadevi, obravnavani po poenostavljenem postopku, odločeno s pisnim postopkom, začne rok za pritožbo zoper sodbo (20 dni) teči z dnem, ko je sodba sestavljena.

Poleg točk, navedenih v zakonu o civilnem postopku, je treba v pritožbi, s katero se zatrjuje, da je sodba napačna, navesti naslednje:

katero pravilo materialnega prava je prvostopenjsko sodišče napačno uporabilo oziroma razlagalo ali katero postopkovno pravilo je bilo kršeno in kako je to vplivalo na odločitev o zadevi;

katera dejstva je prvostopenjsko sodišče napačno ugotovilo, kateri dokazi so bili napačno ocenjeni, kako je bila pravna presoja okoliščin v zadevi napačna in kako je to vplivalo na odločitev o zadevi.

Sodnik prvostopenjskega sodišča odloči, ali je pritožba dopustna, in v primeru, da pritožba ne izpolnjuje zahtev iz zakona o civilnem postopku ali pritožbi ni bil priložen prevod pritožbe in priloženih listin, kot je določeno v zakonu, določi rok, v katerem mora pritožnik odpraviti pomanjkljivosti. Če se pomanjkljivosti odpravijo v zadevnem roku, se šteje, da je bila pritožba vložena na dan, ko je bila vložena prvič. V nasprotnem primeru se šteje, da pritožba ni bila vložena, in se vrne pritožniku.

Pritožba, ki ni podpisana ali jo je vložila oseba, ki za to ni bila ustrezno pooblaščen, ali za katero ni bila plačana državna taksa (ki se za pritožbo plača po stopnji, izračunani glede na znesek zahtevka v sporu na sodišču prve stopnje), se ne sprejme in se vrne pritožniku. Odločbe o zavrnitvi sprejetja pritožbe ni mogoče izpodbijati.

Ko se sodnik ali v nekaterih primerih senat treh sodnikov pritožbenega sodišča prepriča, da so bili postopki za vložitev pritožbe izvedeni v skladu z zahtevami, odloči o začetku pritožbenega postopka v 30 dneh od prejete pritožbe.

Če obstaja vsaj eden od mogočih razlogov za pritožbo, sodnik sprejme odločitev o začetku pritožbenega postopka in o tem nemudoma obvesti stranke ter jim sporoči rok za predložitev pisnih pripomb.

Če sodnik, imenovan za sprejetje odločitve o pritožbi, meni, da se pritožbeni postopek ne bi smel začeti, o vprašanju glede začetka postopka odloči senat treh sodnikov.

Če vsaj eden od njih meni, da obstaja vsaj eden od mogočih razlogov za začetek pritožbenega postopka, sodniki sprejmejo odločitev o začetku pritožbenega postopka in o tem nemudoma obvestijo stranke.

Če sodniki soglasno menijo, da ni razlogov za začetek pritožbenega postopka, sprejmejo odločitev o zavrnitvi začetka pritožbenega postopka in o tem nemudoma obvestijo stranke. Ta odločitev se sprejme v obliki sklepa (*rezolucija*), ki ga ni mogoče izpodbijati.

Stranke lahko v 20 dneh od obvestila pritožbenega sodišča o začetku pritožbenega postopka predložijo pisne pripombe v zvezi s pritožbo.

Stranka lahko v 20 dneh od pošiljanja obvestila o začetku pritožbenega postopka vložijo nasprotno pritožbo. Če je vložena nasprotna pritožba, jo sodišče nemudoma pošlje drugim strankam.

Pritožbe, vložene v poenostavljenem postopku, se obravnavajo v pisnem postopku; stranke so pravočasno obveščene o datumu, ko bo sodba na voljo na spletu, sestavi sodišča in svoji pravici do ugovora sodniku. Šteje se, da je sodba sestavljena na dan, ko se objavi v spletnem sistemu. Če sodišče meni, da je to potrebno, se lahko zadeva, obravnavana po poenostavljenem postopku, obravnava na sodni obravnavi.

Zoper sodbo pritožbenega sodišča ni mogoče vložiti kasacijske pritožbe, pravomočnost pa nastopi z razglasitvijo, v primeru obravnave zadeve v pisnem postopku pa z dnem, ko je sodba sestavljena.

Zadnja posodobitev: 08/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.